

РЕШЕНИЕ

№ 550

гр. Благоевград, 17.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров

Членове: Владимир Ковачев
Георги Янев

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Георги Янев Въззивно гражданско дело № 20231200500692 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК във вр. с чл. 317 от ГПК.

Депозирана е въззивна жалба от „А...” А., с ЕИК *, със седалище и адрес на управление гр. С., район „Л.“, ул. С.“ № *, ет. *, представлявано от С. А., чрез адв С. У., против Решение № 82 от 20.03.2023 г., постановено по гр.д. № 1478/2022 г. по описа на Районен съд - П..

Във въззивната жалба са наведени оплаквания за неправилност и необоснованост на първоинстанционното решение в частта, с която се осъжда „А...” А. да заплати на ищеца сума в размер на 76,89 лева, по следните съображения:

Твърди се, че първоинстанционното производство е образувано по искова молба на Б. А. В., който е предявил иск с правно основание чл. 55 от ЗЗД за осъждане на „А...” А. да му заплати сумата в размер на 148.50 лв., представляваща платена без основание сума по нищожна клауза за неустойка в Договор за кредит № *.

Посочва се, че в срока по чл. 131 от ГПК „А...” А. е подал отговор на исковата молба, в който се оспорват изцяло твърденията на ищцовата страна. Било е възразено срещу твърденията на ищеца, че сумата в размер на 148.50 лева е платена от страна на кредитополучателя по сключения договор за кредит.

Сочи се, че с Определение № 18 от 09.01.2023 г. по гр. д. № 1478 по описа на 2022 г. първоинстанционният съд е насрочил делото за разглеждане в открито съдебно заседание и е задължил „А...” А. да представи справка за плащанията, направени по процесния договор.

От страна на „А.“, А. е входирана молба, с която е поискал да бъде разгледано съдебното заседание, насрочено за 14.03.2023 г. в негово отсъствие, заявено е, че поддържа изцяло отговора на исковата молба и представи информация, че ищецът Б. В. и заплатил неустойка в размер на 76.80 лева. Твърди се, че по този начин „А.“ А. е признал неизгоден за него факт, а именно, че е получена от кредитодателя сума по клауза за неустойка по процесния договор.

Посочва, че в проведеното открито съдебно заседание, по искане на процесуалния представител на ищеца с нарочна молба от 24.01.2023 г. на основание чл. 214 от ГПК съдът е допуснал изменение на претендираната неустойка, като е намалил размера на същата до 76.89 лева.

Твърди, че в Решение № 82 от 20.03.2022 г. по гражданско дело № 1478/2022 г. по описа на Районен съд - П., Гражданско отделение, 1 граждански състав, съдът неправилно е уважил иска в пълния размер, предявен от ищеца и е осъдил доверителя му да заплати на Б. А. В. сумата в размер на 76.89 лева на основание чл. 55, ал. 1, предл. първо от ЗЗД. Считат, че от доказателствата по делото се установява, че заплатената сума по клауза за неустойка е в по-малък размер, а именно 76.80 лева. Посочва се, че не приемат довода на съда, че разминаването в сумите било незначително, поради което следвало да се уважи искът на ищеца в цялост. Считат, че при отхвърляне на част от исковата претенция, това ще доведе до намаляване на дължимите разноски за ищеца, както и до присъждане на такива в полза на ответника в първоинстанционното производство.

Заявява, че в мотивите на решението първоинстанционният съд правилно разпределя общо платената сума по параметрите на договора. Впоследствие обаче е извършил неправилен анализ, допуснал е нарушение на принципа за установяване на истината, регламентирана в чл. 10 ГПК, вследствие на което постановеното решение не отразява действителното правно положение и е в противоречие със събрания доказателствен материал в производството. В допълнение се посочва, че съгласно разпоредбата на чл. 195, ал. 1 от ГПК, е предоставена възможност на съда служебно да назначи вещо лице, когато за изясняване на някои възникнали по делото въпроси са необходими специални знания в областта на науката, изкуството, занаятите и други. Считат, че в настоящия случай, след като за изясняването на въпроса за размера на платената неустойка по договора са били необходими специални знания, съдът е можел да назначи служебно вещо лице, вместо неправилно да уважи изцяло предявения иск макар и според съда да е налице *„незначително разминаване в размера на неустойката“*.

Изразява становище, че след като съдът намира иска за прогласяване на нищожността на неустоечната клауза за основателен, той е следвало да вземе предвид признанието на неизгодния за „А.“ А. факт при постановяване на решението си относно размера на претендираното вземане от Б. А. В., а именно че сумата, подлежаща на връщане на кредитополучателя е в размер 76.80 лева.

Поради гореизложеното считат първоинстанционното решение за неправилно.

Отправено е искане въззивният съд да постанови решение, с което да отмени Решение № 82 от 20.03.2023 г. по гражданско дело № 1478/2022 г. по описа на Районен съд - П..

Гражданско отделение. 1 граждански състав, като вместо него постанови ново, с което да осъди „А...“ А. да заплати на Б. А. В. сумата в размер на 76.80 лева, представляваща действително недължимо платената като неустойка по процесния договор сума.

Претендират се сторените разноси в двете производства, в т.ч. изплатено адвокатско възнаграждение.

Към въззивната жалба не се представят писмени доказателства, не се правят и доказателствени искания със същата.

В предвидения по чл. 263 ал.1 от ГПК двуседмичен срок, по делото е постъпил писмен отговор по подадената въззивна жалба от насрещната страна по жалбата – от адв. Д. М. – пълномощник на Б. В., ЕГН *****, с адрес село Б., община П., с която се иска да се потвърди първоинстанционното решение като правилно и законосъобразно, поради следното съображение:

На първо място, видно от представеният от Б. В. платежен документ от Изипей, че същият е заплатил на 22.02.2020г. сумата от 585.69 лева по Договор за потребителски кредит № * е сключен с „А...“ А. на 06.02.2020г. за срок от 30 дни, тоест до 07.03.2020 г. Посочва се, че за този период от 30 дни, дължимата лихва е 16.66 лева или 0.55 лева за всеки ден. Твърди се, че ищецът е погасил предсрочно Договор за кредит № * на 22.02.2020г., тоест на 16-тият ден от срока на кредита и е заплатил по него сумата от 586.69 лева. За този 16 дневен период дължимата главница е в размер на 500 лева, дължимата лихва в размер на 8.80 лева, дължимата неустойка в размер на 76.89 лева или общо 585,69 лева колкото е и заплатил В. по Договор за кредит № *. Този факт лесно би се пресметнал с обикновен калкулатор и за него не е необходими каквито и да е специални познания.

На следващо място счита, че правилно съдът е уважил искът на ищеца в размер от 76.89 лева, тъй като процесния Договор за кредит № * е нищожен на основании чл.22 от ЗПК, а съгласно чл.23 от ЗПК, в случаите на нищожност на договор за кредит, то потребителя дължи връщането само на чистата стойност на кредит, без лихви, такси, неустойки или др, разходи.

Твърди, че Договор за кредит № *. е изцяло нищожен на основание чл. 22 от ЗПК във вр. с чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК, тъй като в процента на ГПР не е включена и сумата търсима за неустойка.

Заявява, че в тази насока е й практиката на Окръжен съд Благоевград, в аналогичен случай, на договор за кредит, предвиждащ заплащане на неустойка: Решение № 612/13.11.2022 г., постановено по в.гр.дело № 537/2022 описа на Окръжен съд Благоевград, според което:

„Въззивният състав изцяло споделя мотивите на първоинстанционния съд за нищожност на клаузите на процесния договор, основана на чл. 22 от ЗПК във вр. с чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК, според които договорът е недействителен, ако в него не е посочен ГПР и общата сума

дължима от потребителя. Както беше обсъдено във фактическата обстановка, в чл.4 от договора е посочен ГПР, който е подвеждащ, защото не е действителния такъв по договора, а също не са посочени и допусканията, използвани при изчисляване на ГПР. Предвид изложеното на потребителя не е била предоставена достатъчно ясно, пълно и разбираемо информацията за неговите задължения, още повече че действително прилаганият ГПР не съответства на посочения в договора.“

Посочва се, че в тази насока е и практиката на Окръжните съдилища в страната, именно постановена по Договори за кредит, сключвани с Ай ти еф груп АД и по които са обявени техните договори за нищожни: Решение № 1439 от 18.11.2022г. по в.го.д №1777/2022г, по описа на Окръжен съд Пловдив. Решение № 187/17.10.2022 г. по в.гр.д. № 220/2022 г. на ОС – Ловеч; Решение № 128 от 20.11.2020 г. по в. гр. д. № 363 / 2020 г. на VII състав на Окръжен съд — Русе, Решение №749 от 17.07.2020 г. по в. гр. д. № 1064/2020 г. на VII състав на Окръжен съд —Пловдив и други.

Твърди се, че от предоставеният по делото платежен документ от Изипей и справка е видно, че ищецът е заплатил сумата от 585.69 лева, при изтеглена сума от 500 лева.

Излага, че относно неоснователното обогатяване и по-конкретно хипотезите на чл.55 ЗЗД, теорията и практиката приемат, че получаването на нещо без основание е фактическо, а не правно действие, ето защо получаването на имуществената облага не означава непременно, че лицето, което **я** е получило, я е придобило или по някакъв начин е увеличило имуществото си. Достатъчно е да има неоснователно раз местване на материални блага, за да се счете, че са налице факти, визирани от хипотезите на чл. 55 ЗЗД. В тази връзка - ВС на РБ - Решение № 187 от 15 Л.1985 г. по, гр. д. № 1036/84 г., I г. о.: , **"Неоснователността на раз местването на имуществените блага в патримониума на страните става в момента на пр естирането, а не в друг последващ момент"**. Т.е. в настоящия случай, с оглед нищожността на Договор за кредит № *, то осъдителния ни иск би бил основателен не само за присъдения от съда размер от 76.89 лева, а дори и за 85.69 лева, тъй като на основание чл.23 от ЗПК, ищецът ще дължи само изтеглената сума от 500 лева.

Отправено е искане до съда, ако съдът уважи предявената въззивна жалба, т.е искът на ищеца да бъде частично отхвърленото, моли да не се присъждат каквито и да е разноси за представител на насрещната страна.

В заключение се посочва, че спрямо задължителната практика на СЕС, когато частично е отхвърлен искът за възстановяване на недължимо платените суми, отговорността за разноси се разпределя само въз основа на недължимо платените суми, чието връщане е разпоредено, съобразно уредбата на чл. 78, ал. 3 ГПК, т.е само върху уважената част, а не и спрямо неуважената такава. Т.е разноските по настоящото производство следва да се разпределят само върху уважената част от иска и в тази връзка не следва да се присъждат разноси за представител на ответната страна.

Отправено е искане до въззивният съд да потвърди Решение № 82/20.03.2023 г., постановено по гр.дело № 1478/2022 г. по описа на РС – П. като правилно и законосъобразно.

Претендират се разноси в настоящото производство.

Към отговора на въззивната жалба не се представят писмени доказателства.

Не се правят и доказателствени искания.

По настоящото дело е депозирана Частна жалба срещу Определение № 424/11.05.2023 г., постановено по гр.дело № 1478/2022 г. по описа на РС – П. от „А...“ А., чрез адв. С. У., с която моли обжалваното определение да бъде отменено и да бъде постановено ново, с което да се измени решението на първоинстанционния съд в частта за разноските, тъй като считат същите за неправилно определени и присъдени на насрещната страна.

Посочва се, че при определяне на възнаграждението на процесуалния представител на Б. А. В., съдът следва да има предвид, че защитаваният интерес по предявените искове е идентичен, правоотношението е само едно. Идентичността на интереса води до извода, че процесуалното представителство се осъществява за едно благо, съответно адвокатското възнаграждение следва да бъде едно. Сочи, че следва да се има предвид, че двата иска са свързани и основателността на претенцията по осъдителния иск се обуславя от основателността на претенцията по установителния иск. И по двата иска се извършват еднаква процесуални действия, включително събиране на доказателства. В допълнение, се посочва, че делото не се отличава с особена фактическа и правна сложност, която да води до присъждане на по-високо възнаграждение от минимално установеното. Съгласно практика на ВКС (*Определение № 533/30.10.2017 г. по ч. т. д. № 1649/2017 г.. I т. о.. но не само*) в хипотеза на обективно съединени искове материалния интерес съвпада със сбора от цената на отделните искове, и на база този сбор се определя и дължимото се адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗА. Твърди, че претенциите на ищеца произтичат от едно и също материално правоотношение, от един и същ юридически факт - договора за кредит, като в случая присъждане на адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1 от ЗА по всеки иск би било в размер надвишаващ сбора на исковите суми. Счита, че искането за такова присъждане на основание чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1/9.7.2004 г. представлява злоупотреба с права. Счита, че в този случай, цената на иска по смисъла на чл. 68 от ГПК - той и материалния интерес по смисъла на чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1/9.7.2004 г. е сборът от цената на кумулативно съединените искове. Счита, че да се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение в претендирания размер на практика би нарушило основния за българското гражданско право принцип на забраната за неоснователно обогатяване. (*Определение № 404 от 3.05.2023 г. на ОС - Перник по в. ч. гр. д. № 283/2023 г.: Определение № 27064 от 13.10.2022 г. по гр. д. № 20221110119324 от 2022 г.. по описа на СРС. 179 състав:*).

Посочва, че присъждането на адвокатско възнаграждение в размер на 800 лева за разгледани два обективно, кумулативно съединени иска (установителен и осъдителен) на обща стойност под 160 лева представлява злоупотреба с право и противоречи на добрите нрави, справедливостта и морала.

Посочва, че в подкрепа на горното е и възприетото по сходен случай в *Определение № 174 от 26.04.2021 г.. на ВКС. постановено по ч. гр. д. № 560/2021 г.. на III г. о..* където е

обсъдено, че "претенция за присъждане на разноски в размер на 600 лева, по иск с цена 119, 34 лева представлява злоупотреба с право по смисъла на чл. 3 от ГПК, с която се нарушават установените граници за упражняване на субективните права и основните принципи на гражданския процес. Посочва, че съдът не е длъжен да съдейства, а е длъжен да осуети такава злоупотреба, поради което разноските не биха се дължали дори да се приеме, че са извършени в самостоятелно производство " В този смисъл по сходен случай е и постановеното *Определение М 466 от 1.12.2020 г. по ч. гр. д. № 2980/2020 г. на ШГО на ВКС*.

В допълнение се посочва, че Б. А. В. чрез адв. М. е входил многобройни и еднотипни иски молби по гражданско дело № 1472/2022 г., гр. № 1473/2022 г., гр. д № 1474/2022 г., гр. № 1475/2022 г., гр. № 1476/2022 г., гр. № 1477/2022 г., гр. № 1478/2022 г., гр. № 1479/2022 г., гр. № 1480/2022 г., гр. № 1481/2022 г., гр. № 1482/2022 г., гр. № 1483/2022 г., гр. № 1484/2022 г., гр. № 1485/2022 г., гр. № 1486/2022 г., гр. № 1487/2022 г., в които на страната на ищеца и на ответника участват едни и същи лица, с идентичен правен спор, които са разгледани от Районен съд - П.. Не на последно място се посочва, че по отношение на съдебните разноски следва да се вземе под внимание, че по предявения иск по чл.55 от ЗЗД следва да се изходи и от възприетото в *Тълкувателно решение № 5 от 21.11.2019 г. на ВКС по т.д. № 5/2017 г., ОСГТК* правило, а именно, че при връщане на дадено при начална липса на основание в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, длъжникът дължи обезщетение за забава от поканата да изпълни. На база събраните по делото данни, счита, че съдът неправилно е определил, че от страна на моя доверител следва да се заплати 800 лева, сума, представляваща оказана на Б. А. В. правна помощ от адв. М..

С оглед на това моли адвокатското възнаграждение на процесуалния представител да бъде редуцирано до минималното възнаграждение.

Моли въззивният съд да отменени обжалваното определение и да бъде постановено ново определение, с което да се изменени решението на първоинстанционния съд в частта за разноските, тъй като счита същите за неправилно определени и присъдени на насрещната страна.

Прави се възражение срещу размера на адвокатското възнаграждение на представителя на насрещната страна в производството.

От страна на адв. Д. В. М., в качеството му на пълномощник на Б. А. В. е депозиран отговор на частната жалба, в който се излага съображения за правилност на постановеното определение, за което излага съображения:

Твърди се, че разрешение на спорния въпрос как се определя минимума на размера на адвокатското възнаграждение при обективно съединени иски е даден в актуалната практика на ВКС, която е константна. *Определение № 50 от 17.01.2023 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4735/2022 г. III г. о., ГК, докладчик председателят М.П..* *Определение № 388 от 16.08.2022 г. на ВКС по ч. т. д. № 1840/2021 г. II т. о. ТК, докладчик съдията Г.И..* *Определение № 528 от 16.08.2022 г. на ВКС по т. д. № 1841/2021 г. II т. о., ТК, докладчик*

съдията Г.И., Определение № 146 от 4.04.2022 г. на ВКС по ч. т. д. № 358/2022 г. II т. о.. ТК. докладчик съдията Г.И., Определение № 92 от 28.02.2022 г. на ВКС по гр. д. № 1809/2021 г. III т. о. ГК, докладчик председателят СД, Определение № 64 от 14.02.2022 г. на ВКС по ч. т. д. № 2695/2021 г., II т. о., ТК. докладчик председателят К.Е., Определение № 404 от 26.10.2020 г. на ВКС по ч. гр. д. № 2883/2020 г., IV т. о. ГК докладчик съдията Б.П., Определение № 145 от 5.05.2020 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4642/2019 г. IV т. о., ГК, докладчик председателят Б.С. и Определение № 90 от 7.02.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3870/2018 г. IV т. о.. ГК. докладчик председателят В.Р., **от значение е търсеният материален интерес, който при обективно кумулативно съединяване на искове, се определя върху цената на всеки от исковете, поотделно, а не в сбор. Съобразно чл. 68 от ГПК, цената на иска е паричната оценка на предмета на делото. За защита на различни интереси се предявяват обективно или субективно съединени искове: Според чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, адвокатските възнаграждения за осъществяване на процесуално представителство по граждански дела се определят съгласно цената на всеки иск, съобразно вида и броя на предявените искове. Под материален интерес по смисъла на чл. 1, ал. 2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, се има предвид цената на всеки от обективно кумулативно съединените искове, а не техният сбор, и се определя за всеки иск минимално възнаграждение, след което вече определените минимални възнаграждения се събират при определяне на отговорността за разноски.**

Посочва се, че наред с това, съгласно чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, дължимото възнаграждение за осъществено процесуално представителство по гражданско дело се определя съобразно вида и броя на предявените искове, за всеки един от тях поотделно, независимо от начина на тяхното съединяване.

Посочва се, че нa насока на гореизложеното е й практиката на Окръжен съд Благоевград, постановена по аналогичен случай, по иск по чл.26 и чл.55 от ЗЗД: Определение № 225 от 28.02.2023г. по в.ч.гр.д № 130/2023г. по описа на Окръжен съд Благоевград.

Твърди се, че в случая предметът на делото е правен спор, с предявени два иска за нищожност; срещу Два отделни ответника 1/ иск за прогласяване на нищожност на клауза за неустойка и 2/ иск за връщане на недължимо платено.

Посочва се, че съгласно приложимата в процесния случай разпоредба на чл.2, ал. 5 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, следва да се определи адвокатско възнаграждение по всяка една от двете искиви претенции поотделно.

Въз основа на изложеното, моля въззивният съд да отхвърли частната жалба като неоснователна.

Съдът при проверката си в закрито заседание по реда на чл.267 във вр. с чл. 262 ГПК намира подадената въззивна жалба за допустима като подадена в срока за обжалване, от

легитимирана страна с правен интерес за това. Същата отговарят на изискванията на закона и е редовна, като съдът дължи произнасяне по същество. Спазени са правилата на процесуалния закон и с оглед на съдържанието и сроковете за депозиране на писмения отговор към жалбата. Делото е с предмет предявени иски с правно основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД и чл.55, ал. 1 от ЗЗД, като първоинстанционният съд правилно е приел същия за разглеждане, след като е счел, че предявения иск е допустим, а исковата молба е редовна. С въззивната жалба са направени оплаквания досежно правните изводи на РС - относно приложимия материален закон и неговото тълкуване, по които въззивният съд ще се произнесе по същество, поради което не намира за нужно да дава указания на страните по въпросите, визирани в чл.312 ГПК. С решението съдът ще се произнесе и по основателността на частната жалба.

Във въззивната инстанция не са приобщени нови доказателства по реда на чл. 266 от ГПК. Окръжният съд, като обсъди приетите от първоинстанционния съд доказателства, установи от фактическа страна следното :

Между „А...“ А. и Б. А. В., ЕГН: *****, с постоянен адрес с. Б., общ. П. е сключен Договор за потребителски кредит № * от 06.02.2020 г., по силата на който кредитополучателят следва да върне на дружеството сумата по кредита в размер на 516,66 лева, при сума на получаване 500 лева, лихва от 16,66 лева и неустойка в размер на 148,50 лева, при срок на кредита от 1 месец. Съгласно чл.5.6 от процесния договор, в случай, че кредитополучателят не осигури и не представи в срок обезпечение по кредита или действието на обезпечението бъде прекратено, кредитополучателят дължи на кредитодателя неустойка за всеки календарен ден, за който не е предоставил обезпечение, размерът на която е индивидуално определен за всеки кредитополучател. Установено е, че сумата от 665,16 лева по Договор за потребителски кредит № * от 06.02.2020 г. , представляваща главница в размер на 500 лв., лихва в размер на 16,66 лв. и неустойка в размер на 148,50 лв., е изцяло заплатена от страна на ищеца. От страна на ищеца е приложена разписка за внесена сума в размер на 585,69 лева. От представената от ответната страна информация касаеща извършените от ищеца плащания по процесния договор за кредит се установява, че кредитополучателят /ищецът/ е извършил плащане в общ размер на 585,69 лева, от които 500 лева – главница, 8,89 лева – възнаградителна лихва и 76,80 лева – неустойка. Налице е разминаване в размера на неустойката / от 9 стотинки/.

При така установената фактическа обстановка, съдът прие от правна страна следното:

Ответникът е небанкова финансова институция по чл.3 от ЗКИ, като може да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищеца е физическо лице, което при сключване на договора е действало извън рамките на своята професионална дейност, т.е. страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 ЗПК и кредитор съгл. чл. 9, ал. 4 ЗПК. Критериите дали е налице нищожност поради противоречие с добрите нрави на неустойката, се съдържат в тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС, а именно - такава е неустойка, която е уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна,

обезщетителна и санкционна функции. Преценката за нищожност се извършва в зависимост от специфичните за всеки конкретен случай факти и обстоятелства, при съобразяване на примерно посочени критерии, като естеството и размер на обезпеченото с неустойката задължение, обезпечение на поетото задължение с други, различни от неустойката правни способности, вида на самата уговорена неустойка и на неизпълнението, за което е предвидена, съотношението между размера на неустойката и очакваните за кредитора вреди от неизпълнението. В този смисъл решение № 107/25.06.2010 г. на ВКС по т. д. № 818/2009 г., II т. о./. В случая уговорената в чл. 5. 6. от договора неустойка не обезпечава парично задължение, а както бе посочено по-горе представлява цената, която кредитополучателят следва да плати поради повишения кредитен риск за кредитополучателя. И по-горе бе изложено, че вреди от непредоставянето на обезпечението не може да има, още повече към момента на сключване на договора (към този момент съдът дължи преценка на посочените критерии), когато кредитополучателят не е бил в неизпълнение на главното задължение на кредитора. Съобразявайки размера на уговорената неустойка размера на предоставения кредит, както и с условията по кредита, а именно размера на ГПР, следва, че кредиторът във всички случаи ще се обогати неоснователно с размера на уговорената неустойка. Така предвидената клауза за неустойка поради неизпълнение на договорно задължение за представяне на обезпечение противоречи на чл.21, ал.1 от ЗПК. Съгласно чл.21, ал.1 от ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Тъй като противоречието между клаузата за неустойка и добрите нрави е налице още при сключването на договора, то следва извода, че в конкретния случай не е налице валидно неустоечно съглашение и съобразно разпоредбата на чл.26, ал.1 във вр. с ал.4 ЗЗД, в тази си част договорът изобщо не е породил правно действие, а нищожността на тази клауза е пречка за възникване на задължение за неустойка по чл. 5.6. от договора. В горния смисъл, неустойката излиза извън присъщите ѝ по закон функции, като е сключена и в условията на неравноправност по смисъла на ЗЗП, което я прави нищожна поради противоречие с императивни норми на закона – чл.146, ал.1 от ЗЗП, а в последна сметка и с добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1 от ЗЗД, поради което и исковата претенция се явява основателна и доказана за сумата от 76.80 лв. и за претендиращия остатък от 9 стотинки първоинстанционното решение следва да бъде отменено, а искът да се отхвърли.

По отношение на частната жалба срещу Определение № 424/11.05.23г.

Разгледана по същество, жалбата се оказва неоснователна. Съгласно Тълкувателно решение № 6 от 15.01.2019 г. на ВКС по тълк. д. № 6/2017 г., ОСГТК, докладвано от съдиите Гергана Никова и Вероника Николова, обжалването с частна жалба по естеството си е пълно въззивно. По силата на чл. 278, ал. 2 от ГПК, инстанцията, осъществяваща контрол за законосъобразността на актовете, подлежащи на обжалване с частна жалба, разполага с правомощието самостоятелно да установява фактите, относими към приложимата процесуалноправна норма, да вземе собствено становище по предмета на производството и да се произнесе по неговото същество, без да е обвързана от изложените в частната жалба

оплаквания. Ако в частната жалба са изложени конкретни оплаквания срещу обжалвания акт, то те имат значение единствено да ориентират съда за становището на страната. И в двата случая съдът служебно проверява всички правнорелевантни факти, сам преценява доказателствата, събрани от първата инстанция, тези, които са представени с частната жалба и отговора, както и събраните от него, въз основа на което разрешава въпросите, включени в предмета на производството. По този начин съдът изпълнява своето задължение да осигури прилагането на процесуалния закон, която дейност не е обусловена от волята на страните, обективизирана посредством оплакванията за незаконосъобразност. Според актуалното разбиране на ВКС, обективизирано в Определение № 50 от 17.01.2023 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4735/2022 г., III г. о., ГК, докладчик председателят Марио Първанов, Определение № 388 от 16.08.2022 г. на ВКС по ч. т. д. № 1840/2021 г., II т. о., ТК, докладчик съдията Галина Иванова, Определение № 528 от 16.08.2022 г. на ВКС по т. д. № 1841/2021 г., II т. о., ТК, докладчик съдията Галина Иванова, Определение № 146 от 4.04.2022 г. на ВКС по ч. т. д. № 358/2022 г., II т. о., ТК, докладчик съдията Галина Иванова, Определение № 92 от 28.02.2022 г. на ВКС по гр. д. № 1809/2021 г., III г. о., ГК, докладчик председателят Симеон Чаначев, Определение № 64 от 14.02.2022 г. на ВКС по ч. т. д. № 2695/2021 г., II т. о., ТК, докладчик председателят Камелия Ефремова, Определение № 404 от 26.10.2020 г. на ВКС по ч. гр. д. № 2883/2020 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията Боян Цонев, Определение № 145 от 5.05.2020 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4642/2019 г., IV г. о., ГК, докладчик председателят Бойка Стоилова, и Определение № 90 от 7.02.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3870/2018 г., IV г. о., ГК, докладчик председателят Веска Райчева, от значение е търсеният материален интерес, който при обективно кумулативно съединяване на искове, се определя върху цената на всеки от исковете, поотделно, а не в сбор. Съобразно чл. 68 от ГПК, цената на иска е паричната оценка на предмета на делото. За защита на различни интереси се предявяват обективно или субективно съединени искове. Според чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, адвокатските възнаграждения за осъществяване на процесуално представителство по граждански дела се определят съгласно цената на всеки иск, съобразно вида и броя на предявените искове. Под материален интерес по смисъла на чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, се има предвид цената на всеки от обективно кумулативно съединените искове, а не техният сбор, и се определя за всеки иск минимално възнаграждение, след което вече определените минимални възнаграждения се събират при определяне на отговорността за разноски. Обжалваното определение на Районен съд П. е съобразено с това модерно авторитетно тълкуване.

Неоснователни се явяват и аргументите в частната жалба, базиращи се на на решение на Съда на Европейския съюз от 23.11.2017 г. по съединени дела C-427/16 и C-428/16. В цитираното решение, Съдът на ЕС посочва, че когато приема наредби за определяне на минималните размери на адвокатските възнаграждения, равнозначно на хоризонтално определяне на задължителни минимални тарифи, без правната уредба да съдържа какъвто и да било точен критерий, който би могъл да гарантира, че определените минимални размери са справедливи и обосновани при зачитане на общия интерес,

професионална организация като Висшия адвокатски съвет, състояща се само от адвокати, избрани от други свои колеги адвокати, следва да се счита за сдружение на предприятия по смисъла на чл. 101 ДФЕС - липсват разпоредби, гарантиращи че Висшият адвокатски съвет действа като носител на публична власт в общ интерес при наличие на ефективен контрол и на правомощия на държавата за вземане на решения като последна инстанция. С оглед изложените съображения СЕС констатира, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат – под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката – да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с Наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл. 101, § 1 ДФЕС. В решението си обаче СЕС приема, че тази правна уредба не попада непременно в обхвата на забраната на чл. 101, § 1 ДФЕС, а преценка в този смисъл следва да бъде направена от националния съд, след като отчете общия контекст, в който Наредбата на Висшия адвокатски съвет е приета или проявява последиците си и по-конкретно какви са легитимните цели на националната правна уредба и дали ограничаващите конкуренцията последици, произтичащи от разпоредбите, са присъщи на преследването на тези цели.

В светлината на изложеното не може да се приеме, че решението на СЕС позволява неприлагане на Наредбата само поради посочената в него евентуалната възможност за противоречие между чл. 101, § 1 ДФЕС и предвидените в националното законодателство, с оглед механизма за определянето им, минимални размери на адвокатското възнаграждение. Всъщност решението на СЕС възлага на националния съд да направи преценка дали разпоредбите на чл. 36, ал. 2 от ЗА и чл. 78, ал. 5 от ГПК, вр. чл. 1 от Наредба № 1/2004 г. са приети в изпълнение и насочени към постигането на легитимна цел и дали ограничаващите конкуренцията последици, произтичащи от разпоредбите, са присъщи на преследването на тази цел.

Следва да се посочи, че легитимната цел на разпоредбите на чл. 36, ал. 2 от ЗА и чл. 78, ал. 5 от ГПК, вр. чл. 1 от Наредба № 1/2004 г., забраняващи договаряне, съответно присъждане на адвокатско възнаграждение в по-нисък от минималния посочен в Наредбата размер, е създаване на гаранции /наред със съществуващите в ЗАДв професионални правила за организацията, квалификацията, професионалната етика, надзора и отговорността на адвокатите/ за осигуряване на високо равнище на качеството на адвокатската услуга, вкл. чрез предотвратяване на всякакъв риск от влошаване на това качество и за осигуряване на защита на интересите на потребителите на тези услуги и интересите на правосъдието. Действително сами по себе си определените минимални възнаграждения не могат да попречат на който и да е адвокат да предлага услуги с посредствено качество – високият качествен стандарт на професионалните услуги зависи и от правилата за достъп до професията и за повишаването на квалификацията, както и от дисциплинарите правила, служещи, вкл. за гарантиране на спазването на професионалната етика. Предвид ноторния

факт за големия брой вписани и практикуващи в Република България адвокати обаче, липсата на минимални размери на адвокатските възнаграждения ще доведе до прекомерна конкуренция в предлаганите от адвокатите цени, а насърчаването на предлагането на услуги с отстъпка – до влошаване на качеството на предоставяните само от адвокати услуги и то в ущърб, както на лицата, нуждаещи се от висококвалифицирани правна защита и съдействие, така и на правосъдието. И това е така, тъй като по правило адвокатите показват ниво на съответно познание, което потребителят може и да няма, поради което за последния ще е трудно да прецени качеството на предоставяната му услуга, а от друга страна, с оглед особеностите на българския пазар, впускането в конкуренция за предлагане на услуги с отстъпка ще доведе и до отстраняване на адвокати, предоставящи висококачествени услуги и то само поради неблагоприятния за тези адвокати избор от страна на потребителя, мотивиран основно от предлаганата цена. В този смисъл професионалните правила по отношение на адвокатите /свързани с организацията, квалификацията, професионалната етика, надзора и отговорността/, също не са достатъчни сами по себе си за постигане на високо равнище на качеството на адвокатската услуга, за предотвратяване на всякакъв риск от влошаване на това качество и за осигуряване на защита на интересите на потребителите на тези услуги и на правосъдието, а въведените допълнителни гаранции са годни, подходящи и необходими за постигането на тази цел. Следва да се вземе предвид и обстоятелството, че нивото на минималните размери на адвокатските възнаграждения, не е по-високо от съдебните разноски, вкл. предвидените държавни такси за достъп до съд, а равният достъп на физическите лица до правосъдие и предоставяне на ефективна правна помощ е осигурен от разпоредбите на ЗПП и чл. 38 от ЗАдв. С оглед изложеното и предвид очертаната връзка между предвидените минимални размери на адвокатските възнаграждения и качеството на услугите, предоставяни от адвокатите, настоящият състав намира, че ограниченията въведени от законодателя, въпреки присъщите им ограничаващи конкуренцията ефекти, се свеждат до това, което е необходимо за осигуряване изпълнението на визираната легитимна цел.

Предвид тези съображения, настоящият състав намира, че при определяне и присъждане на възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗАдв и при намаляване на подлежащо на присъждане адвокатско възнаграждение поради прекомерност по реда на чл. 78, ал. 5 от ГПК, съдът е обвързан от предвидените в Наредбата минимални размери.

Настоящият съдебен акт няма да подлежи на последващ инстанционен контрол, с оглед цената на претенциите.

Воден от изложените съображения, Окръжен съд Благоевград

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 82 от 20.03.2023 г., постановено по гр.д. № 1478/2022 г. по описа на Районен съд - П., в частта, с която на основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, „А...“А., ЕИК: *, е осъдено да заплати на Б. А. В., ЕГН: *****, с постоянен адрес с. Б., общ. П., сумата от

76,89 /седемдесет и шест лева и осемдесет и девет стотинки/ лева, представляваща недължимо платена като неустойка по Договор за потребителски кредит № * от 06.02.2020 г. – за сумата над 76.80 лв. и отхвърля претенцията за въпросната разлика от 9 стотинки.

ОСТАВЯ без уважение частната жалба на „А...“А., ЕИК: * срещу Определение № 424/11.05.23г. по гр. дело 1478/22г. по описа на РС – П..

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____